

Гуда Д. О.,
Науковий керівник – Сукач О. О., к.е.н., викл.
Одеський національний економічний університет

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА МІЖНАРОДНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ КАБЕЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Досліджуючи міжнародну конкурентоспроможність підприємств необхідно брати до уваги велику кількість факторів, які визначають ефективність її функціонування чи, навпаки, послаблюють розвиток. На формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства на ринку суттєвий вплив мають зміни зовнішнього середовища та його здатність вчасно та адекватно реагувати на ці зміни.

Оскільки саме поняття міжнародної конкурентоспроможності підприємства є досить містким та багатогранним та не має єдиного визначення, відповідно що стосується факторів впливу, то не існує єдиного підходу серед вчених-економістів. Проте, не можна відкинути значущість таких трьох основних груп як економічні, технологічні та політичні фактори. На нашу думку, саме вони завдають значного впливу на міжнародну конкурентоспроможність підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Тож, розглянемо дані групи факторів більш детально. До економічних відносять: рівень інфляції, підвищення якого сприяє зменшенню купівельної спроможності населення; високий рівень безробіття, що при своєму зростанні має ті ж наслідки, що й підвищення рівня інфляції, проте має й позитивний момент для виробників – зростання пропозиції робочої сили та зниження рівня заробітної плати; рівень тінізації економіки, сприяє зростанню податкового пресу на підприємство з боку держави; стан сукупної пропозиції та попиту; зовнішньоекономічна діяльність (далі – ЗЕД) в умовах кризи, що характеризується зниженням обсягів експорту продукції та відтоком інвестицій.

Щодо технологічних факторів впливу, то вони включають: появу нових технологій, що, в свою чергу, стимулює до підвищення рівня конкурентоспроможності; розвиток освіти та культури, сприяє підвищенню кваліфікації робочої сили; поширення інновацій дає можливість скласти гідну конкуренцію закордонним виробникам; технологічний рівень виробництва визначає ступінь розвитку підприємства та ефективність його роботи; технічний рівень галузі сприяє покращенню якості товару.

До соціальних факторів відносять наступні: демографічна ситуація, що при своєму погіршенні зменшує попит та скорочує виробництво, погіршує якісні параметри пропозиції робочої сили; рівень освіченості; рівень доходів населення; рівень умов праці і техніки безпеки.

Найбільш малоконтрольованими є політичні фактори, що їх взагалі не можливо передбачити, до них відносять: стабільність уряду, що при своєму зниженні зменшу довіру інвесторів та учасників ринку; рівень протекціонізму, що може придушувати конкуренцію; рівень підтримки галузі урядом; рівень корумпованості та рівень економічної свободи держави, що при своєму зниженні негативно впливає на обсяги ЗЕД.

В результаті наскільки значущим та небезпечним є вплив зовнішніх факторів, насамперед через неможливість їх контролювати та передбачати [1, с. 52-53; 2, с. 22-23].

Вплив факторів (у вигляді SWOT-аналізу, таб.1) також було розглянуто на прикладі підприємства кабельної промисловості України – ПАТ «Одескабель», що успішно проводить свою діяльність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках та має високий рівень міжнародної конкурентоспроможності серед учасників даного ринку.

Таблиця 1

SWOT – аналіз підприємства ПАТ «Одескабель»

	Позитивні фактори	Негативні фактори
	Сильні сторони	Слабкі сторони
Внутрішнє середовище	<ol style="list-style-type: none"> 1) Досвід роботи на ринку більше 30 років; 2) Висококваліфікований персонал; 3) Довготермінові відносини з контрагентами; 4) Широкий асортимент продукції; 5) Розгалужена мережа збуту; 6) Великі об'єми продажів; 7) Знижки на продукцію до 30 %; 8) Стійке місце на ринку; 9) Активна участь у форумах, виставках, ярмарках; 10) Позитивні відгуки робітників та споживачів; 11) Наявність сертифікатів та техніки для перевірки продукції. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Висока конкуренція на Європейському ринку та ринку США; 2) Обмежена кількість першокласних спеціалістів; 3) Не завжди актуальна інформація на сайті; 4) Відсутність CRM- системи; 5) Технологічна застарілість деяких видів продукції.
	Потенційні можливості	Наявні загрози
Зовнішнє середовище	<ol style="list-style-type: none"> 1) Вихід на ринок Німеччини; 2) Покращення позицій та іміджу на ринку ЄС 3) Збільшення прибутку. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Політично-економічні заборони в співпраці з РФ; 2) Посилення потужностей компаній-конкурентів; 3) Високі витрати для виходу на іноземні ринки (сертифікація, реклама, логістика, мита та інше); 4) Постійні коливання цін на мідь (основний матеріал-сировина).

Міжнародна конкурентоспроможність є одним з вагомих показників стану підприємства, який визначає перспективи його подальшого розвитку, можливість досягнення цілей та завдань. Підтримка або підвищення конкурентоспроможності може розглядатися і як одна з функціональних стратегічних цілей підприємства [3, с. 213].

Отже, можна зробити висновок, що для ефективного функціонування підприємства та підвищення його міжнародної конкурентоспроможності важливим є врахування впливу факторів зовнішнього середовища, а також вміння раціонально використовувати позитивні аспекти даного процесу та своєчасно реагувати на негативні тенденції його розвитку.

Список джерел:

1. *Гринько Т. В. Фактори конкурентоспроможності підприємств / Т. В. Гринько // Держава та регіони. – 2004. – № 2. – С. 50-53.*

2. *Малярець, Л.М. Оцінка факторів зростання конкуренто-спроможності підприємства / Л. М. Малярець, І. П. Отенко // Регіональні перспективи. – 2001. – № 4. – С. 20-23.*

3. *Нефедова О. Г. Конкурентоспроможність в умовах зовнішніх змін // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. – № 5, Т.2. – С.212–215.*